

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/dla-mediow/dodatki-historyczne-do/154897,Targi-Ksiazki-Historycznej-dodatek-specjalny-do-Rzeczpospolitej.html>
18.04.2026, 15:07

Targi Książki Historycznej - dodatek specjalny do „Rzeczpospolitej”

Instytut Pamięci Narodowej jest partnerem dodatku.

24.11.2021

W dodatku:

- Marcin Kube: *Wierny elektorat*
- dr Grzegorz Majchrzak: *Przeciwko własnemu narodowi*
- dr hab. Filip Musiał: *Między prawdą a propagandą, czyli trwałość mitu „mniejszego zła”*
- Laureaci Nagrody KLIO 2021

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Do pobrania

TARGI KSIĄŻKI HISTORYCZNEJ

PARTNERZY DODATKU

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

Czwartek 25 LISTOPADA 2021

DODATEK SPECJALNY

Wierny elektorat

Wydawcy proponują i próbują kreować trendy na rynku, ale ostatnie słowo zawsze należy do czytelnika.

To było dziwne 20 miesięcy dla wydawców. Czas odwołanych imprez, spotkań autorskich prowadzonych wirtualnie na ekranach, pustych krzesel z kartką „Nie siadać” na dyskusjach oraz dysproporcji – podczas gdy w jednym miesiącu liczba premier była ekstremalnie niska, to w innych, kiedy „dystans społeczny” się zmniejszał, premier było aż za dużo, by zdołać je wszystkie ogarnąć.

Wydawcy, niepewni przyszłości, wstrzymali oddech, narzucając sobie dyscyplinę finansową. Jednak po czasie potwierdziło się coś, co od początku w zasadzie było oczywiste – ludzie nie przestają kupować i czytać książek, nawet zamknięci z dnia na dzień w swoich domach. Przeciwnie, znużeni telewizją i internetem, w poszukiwaniu wytchnienia od zatrważających doniesień epidemiologicznych, będą czytać jeszcze więcej niż dotychczas. Choć inaczej. Na dodatek wiele zmian w czytelnicyzacji nawykach może się okazać trwałych i zostanie z nami na dobre.

Zauważalny jest wzrost sprzedaży w stosunku do lat poprzednich i z różnych analiz wynika, że mamy więcej czytelników, którzy kupują książki, także historyczne – tłumaczy Waldemar Michalski, dyrektor Targów Książki Historycznej.

Powodów jest wiele, m.in. taki, że kina i teatry długo nie działały, nawet parki były zamknięte, więc ludzie sięgnęli po książki. Potwierdzają to badania Biblioteki Narodowej, które wykazały wzrost czytelnictwa w 2020 r. Waldemarowi Michalskiemu wtoruje wydający razem z nim książki w Bellonie Zbi-

gniew Czerwiński: „Ograniczyliśmy liczbę premierowych tytułów i modyfikowaliśmy na bieżąco ofertę, a na końcu się okazało, że mieliśmy prawie 10-proc. wzrost sprzedaży w stosunku do 2019 r. Głupio to brzmi, ale pandemia nam trochę pomogła. Podobnie jest w roku 2021. Książka historyczna zawsze miała grupę swoich wiernych czytelników, ale udało się nam zainteresować także odbiorców spoza niej.

Te obserwacje potwierdza rekordowa liczba zgłoszeń do nagrody KLIO, której Zbigniew Czerwiński jest sekretarzem. – 105 wydawców zgłosiło w 2021 r. aż 288 książek. Nie mogliśmy narzekać na brak zgłoszeń – przekazuje.

Z jednej strony zarejestrowano ewidentny wzrost sprzedaży internetowej, wzrosła też popularność e-booków i audiobooków. Ale jest też druga strona medalu. Książka historyczna ma swoją specyfikę i częściej niż w przypadku innych liczy się jej forma fizyczna. Dlatego zamknięte miesiącami księgarnie wyrządziły sporo szkód wydawcom specjalistycznej literatury historycznej. – Przy publikacjach, które my wydajemy, czytelnik chce obejrzeć książkę przed zakupem. Dla niego ważna jest kwestia ilustracji, zdjęć i map – mówi Dariusz Marszałek z wydawnictwa Napoleon V, podkreślając, że musieli ograniczyć liczbę premier w miesiącu z dziesięciu do trzech – czterech i na razie sytuacja nie wróci do poprzedniego stanu. – Kiedy księgarnie są zamknięte, czytelnik musi kupować nasze książki w ciemno. A tutaj klientem jest zaufanie, więc staramy się uważnie dobrać tytuły, układać plan sprzedaży i nie możemy się rozprzą-

zać. Dodajmy, że największym zainteresowaniem z oferty wydawnictwa Napoleon V cieszą się książki o polskiej historii. Ostatnim bestsellerem był „Polacy w Hiszpanii 1808–1814” prof. Jana Łaskę.

Pokus i rozproszeń jest wiele, bo każdy wydawca obserwuje rynek i zastanawia się, czy mógłby skorzystać z bieżących trendów i młóć czytelnicy. Choćby z popularności beletrystyki obozowej, książek stricte historycznych, ale jednak dość śmiało z historii czerpiących. Krytycy literacy raczej surowo oceniają to zjawisko fabularyzujące okrucieństwo wojny i Holocaust, ale już wydawcy mają różne opinie, wszystko ich zdaniem zależy od jakości. – To nowy sposób pokazywania historii. Takie książki jak „Nasza pani z Ravensbrück” Marty Grzywa czy pozycje Niny Majewskiej-Brown opowiadają o tych strasznych czasach, a jednocześnie pokazują losy kobiet, przekonyując, że nie tylko mężczyźni uczestniczyli w wojnie – tłumaczy Waldemar Michalski.

Wtórnie mu Zbigniew Czerwiński, przekonyując, że o ile wydawcy mogą próbować kreować gust czytelnika, o tyle ostateczne słowo należy do samych zainteresowanych.

Podobnie widzi to Dariusz Marszałek: – O tym, co się sprzedaje, decyduje czytelnik. Nie chcę go deprecjonować, ale jeżeli z jednej strony mamy do wyboru bardzo dobre prace naukowe, a z drugiej beletrystykę sprzedającą jako coś nowego temat, który został przez historyków sto razy przepracowany, to czytelnik wybierze tę budzącą sensację fikcję. Ludzie po prostu lubią czytać bajki, tak jest nie tylko w Polsce.

Ostatnimi czasami dyskusje wywoływały nie tylko popu-

larne książki o Auschwitz, ale również pozycje o III Rzeszy czy o Słowianach, które bywają głośniejsze niż prace naukowe historyków. Jednak szef wydawnictwa Napoleon V stawia wyraźną granicę pomiędzy książką historyczną a popularną. – To są dwa odrębne światy. Czytelnik beletrystyki nie sięgnie po książkę historyczną, bo ona będzie dla niego za trudna i nie znajdzie w niej sensacji. My takich rzeczy nie wydajemy, bo zdezorientowalibyśmy naszego odbiorcę, który kojarzy nas z książkami ściśle naukowymi – mówi Dariusz Marszałek.

Stabilność i wierność to określenia, które najczęściej padają ze strony wydawców, gdy charakteryzują czytelników książki historycznej. „Nasz żelazny elektorat” – dodają. – Książki historyczne mogą się sprzedawać spokojnie, trochę wolniej, ale jednocześnie dłużej, co ma swoje zalety – zauważa Marcin Baniak z Wydawnictwa Literackiego, które słynie z literatury pięknej, ale ma też w katalogu cenionych historyków, choćby prof. Grzegorza Motykę czy prof. Andrzeja Nowaka. Czasem ryzyko się opłaca i wyniki sprzedażowe przekraczają przewidywania. Tak było choćby z niedawną biografią Józefa Becka duetu profesorów Marka Kornata i Mariusza Wołosa. – Niewiele jest wydawnictw podobnych nam profilem i wielkością, które odważyłyby się wydać tak potężną pracę naukową. A jednak spotkała się ona z zainteresowaniem i już osiągnęła bardzo dobry wynik, co więcej, wciąż się sprzedaje, wciąż są nowe zamówienia – podkreśla Marcin Baniak. I dodaje: – Czytelnik książki historycznej nieustannie obserwuje rynek i szybko dostrzeże dobrą książkę.

– Marcin Kube

Nagroda Klio 2021

Jury Nagrody KLIO po rozpatrzeniu zgłoszonych przez 105 wydawców 288 propozycji książek wydanych w latach 2020–2021, postanowiło przyznać następujące nagrody:

W kategorii autorskiej:

Nagrodę I stopnia w wysokości 15 000 zł otrzymuje:

■ **Wojciech Szatkowski** – za książkę *Józef Oppenheim – przyjaciel Tatr i ludzi* (Muzeum Tatrzańskie, Wydawnictwo LTW)

Nagrodę II stopnia w wysokości 8 000 zł otrzymuje: ■ **Tomasz Kuzniarski** za książkę *Henryk Sławik 1896–1946. Biografia socjalisty* (Instytut Pamięci Narodowej Komisja Ścigania Zbrodni Przeciwko Narodowi Polskiemu)

Nagrodę III stopnia w wysokości 5 000 zł otrzymuje: ■ **Andrzej Friszke** – za książkę *Państwo czy rewolucja. Polscy komuniści a odbudowa państwa polskiego 1892–1920* (Instytut Studiów Politycznych PAN, Wydawnictwo Krytyki Politycznej)

W kategorii monografia naukowa:

Nagrodę I stopnia w wysokości 14 000 zł otrzymuje:

■ **Tomasz Kurpiarz** za książkę *Henryk Sławik 1896–1946. Biografia socjalisty* (Instytut Pamięci Narodowej Komisja Ścigania Zbrodni Przeciwko Narodowi Polskiemu)

Nagrodę II stopnia w wysokości 8 000 zł otrzymuje: ■ **Piotr Kuligowski** za książkę *Radkałowie polistopadowi i nowoczesna galaktyka pojęć (1832–1888)* (Towarzystwo Autorów i Wydawców Prac Naukowych UNIVERSITAS)

Nagrodę III stopnia w wysokości 5 000 zł otrzymuje: ■ **Michał Przeparski** za książkę *Mieczysław F. Rakowski. Biografia polityczna* (Instytut Pamięci Narodowej Komisja Ścigania Zbrodni Przeciwko Narodowi Polskiemu)

W kategorii edytorskiej:

Równorzędne wyróżnienia otrzymują:

■ **Wydawnictwo Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach** za książkę *Album powstańców 1863 roku z Grodzieniszczyny* (opracowanie Ales Sauczuk, Aleksandr Radziuk, redakcja naukowa Wiesław Caban)

■ **Wydawnictwo Instytutu Archeologii i Etnologii PAN** za serię książek *Origines Polonorum* (redaktor naukowy serii Przemysław Urbańczyk)

■ **Wydawnictwo, Księgarnia, Antykwariat Górski "Filar" Kielce** za książkę *Tatry Zakopane w ilustracji* (autorzy: Jarosław Pych, Michał Mackiewicz)

■ **Muzeum Wojska Polskiego** za książkę *Trofea Wojny Polsko-Bolszewickiej 1917–1920* (autorzy: Zbigniew Andrzej Judycki)

■ **Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego** za książkę *Mała encyklopedia Polonii Francuskiej* (autor: Zbigniew Andrzej Judycki)

■ **prof. Eugeniusz Cezary Król** za wzorową edycję naukową, opatrzenie wstępem i przypisami książku *Mein Kampf. Wydanie krytyczne* (Wydawnictwo Bellona)

W kategorii warszawiana:

Nagrodę I stopnia w wysokości 7 000 zł otrzymuje:

■ **Krzysztof Mardyski** za książkę *Sny o Warszawie. Wzrost przebudowy miasta 1945–1952* (Prószyński Media Sp z o.o.)

Nagrodę II stopnia w wysokości 5 000 zł otrzymuje: ■ **Agnieszka Cubala** za książkę *Warszawskie Dzieci '44* (Prószyński Media Sp z o.o.)

Nagrodę III stopnia w wysokości 3 000 zł otrzymuje: ■ **Marek Teler** za książkę *Zagadka Iny Benity. AK-tory kontra kolaboranci* (Wydawnictwo Bellona)

Wyczuć Mięso

Nagroda KLIO

Międzynarodowa Nagroda KLIO w Kategorii Warszawiana

STOWARZYSZENIE AUTORÓW I WYDAWCÓW
COPYRIGHT POLSKA

Organizatorami Nagrody Klio są: Porozumienie Wydawców Książki Historycznej i Fundacja Historia i Kultura

ORGANIZATORZY TARGÓW

BIBLIOTEKA
NARODOWA

FUNDACJA
HISTORIA i KULTURA

PARTNERZY

ZARZĄD TRANSPORTU MIEJSKIEGO
W WARSZAWIE

WielkaHISTORIA.pl

PATRONI HONOROWI

BIBLIOTEKA
NARODOWA

PATRONI MEDIALNI

Biblioteka Analiz

NASZA
HISTORIA

Patronat Narodowy
Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej
Andrzeja Dudy
w Stulecie Odzyskania Niepodległości

Honorowy Patronat Ministerstwa
Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

MECENAS TARGÓW

Pliki do pobrania

[Targi Książki Historycznej - dodatek specjalny do „Rzeczpospolitej”, 25 listopada 2021 \(pdf, 1.93 MB\)](#)
